

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ian Kershaw | ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ. ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ | Μετάφραση: Κώστας Πανσέληνος | Σειρά: ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ | α' έκδοση 2023

Γραμμένο από έναν από τους κορυφαίους ιστορικούς της Ευρώπης του 20ού αιώνα και συγγραφέα της βιογραφίας του Χίτλερ, το βιβλίο αυτό δείχνει αριστοτεχνικά πώς ο ανθρώπινος χαρακτήρας, συνωμοτώντας με την ευκαιρία και την τύχη, δημιούργησε τις φοβερές δεσποτικές φυσιογνωμίες της σύγχρονης εποχής. Ο 20ός αιώνας σημαδεύτηκε από την εμφάνιση ορισμένων ατόμων που έφτασαν να διευθύνουν μια τρομακτική γκάμα μηχανισμών ελέγχου, πειθούς και θανάτου. Ολόκληροι πόλεμοι ξέσπασαν και κοινωνίες αναμορφώθηκαν, συχνά με μια ανελέητη περιφρόνηση για τα πιο στοιχειώδη ανθρώπινα δεδομένα. Στις κορυφές αυτών των κοινωνιών στάθηκαν ηγετικές προσωπικότητες που έδρασαν κατά βούληση, ανεξαρτήτως συνεπειών.

Το νέο βιβλίο του Ίαν Κέρσου είναι μια συναρπαστική, διαυγής και τολμηρή απόπειρα κατανόησης αυτών των ηγετών, που πρωταγωνίστησαν δραματικά είτε στην παγκόσμια είτε σε μια πιο περιορισμένη εθνική σκηνή (από τον Λένιν και τον Στάλιν μέχρι τον Χίτλερ και τον Μουσολίνι κι από τον Τίτο μέχρι τον Φράνκο). Τι είχαν αυτοί οι ηγέτες και οι καιροί στους οποίους έζησαν που τους επέτρεψε να ασκήσουν μια τέτοια αχαλίνωτη και φονική εξουσία; Και τι οδήγησε στο τέλος αυτής της εποχής; Αντιπαραβάλλοντας μια άλλη ομάδα προσωπογραφιών (από τον Τσόρτσιλ στον Ντε Γκωλ, από τον Αντενάουερ στον Γκορμπατσόφ κι από τη Θάτσερ στον Κολ), ο Κέρσου δείχνει πώς άλλες χώρες πήραν διαφορετικούς δρόμους. Κι ολοκληρώνει έτσι το πανόραμα των ποικίλων και απροσδόκητων τρόπων με τους οποίους η προσωπικότητα εμπλέκεται στην υπόθεση της εξουσίας.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΒΡΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

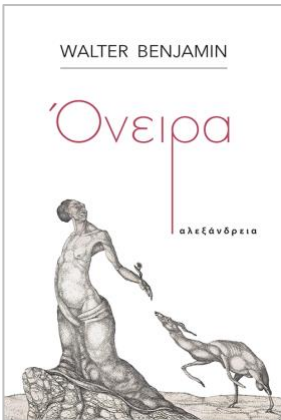

Δημήτρης Ελευθεράκης | ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΜΝΗΜΗΣ, 1945-1989 | Μετάφραση: Γιάννης Κέλογλου | Σειρά: ΘΕΜΑΤΑ ΕΒΡΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ | α' έκδοση Απρίλιος 2023

Πώς διαχειρίστηκε η ελληνική κοινωνία τη μνήμη του Ολοκαυτώματος στο πλαίσιο του διχασμού που κληροδότησε ο Εμφύλιος πόλεμος τόσο στην πολιτική όσο και στην κουλτούρα της μνήμης; Όπως δείχνει τεκμηριωμένα ο Δημήτρης Ελευθεράκης, η μνήμη του αφανισμού της εβραϊκής ζωής στην Ελλάδα καθυποτάχτηκε πολύ γρήγορα στις ανάγκες νομιμοποίησης διάφορων ενεργών παραγόντων, από τους Έλληνες κομμουνιστές μέχρι την ελληνική Εκκλησία, που διαγκωνίζονταν μεταξύ τους για μια θετική απεικόνιση του ρόλου τους στην Κατοχή. Μετά το τέλος της δικτατορίας, η αναδυόμενη ανάγκη συμφιλίωσης προσέκρουσε σε μια προβληματική συζήτηση για το Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων. Στο πλαίσιο της προσπάθειας σκιαγράφησης της ελληνικής κοινωνίας του Β' Παγκόσμιου πολέμου, οι

Εβραίοι δεν εντάχθηκαν ως κοινότητα μνήμης στην αλληλέγγυα κοινότητα που πάλεψε ως Δαβίδ ενάντια στον Γολιάθ που συνιστούσαν οι Γερμανοί κατακτητές. Για να φτάσουμε λοιπόν στην πλήρη αναγνώριση της σημασίας του Ολοκαυτώματος στην Ελλάδα, ο συγγραφέας ισχυρίζεται ότι είναι απαραίτητο να ξεπεραστούν οι επικρατούσες ακόμη και σήμερα παραδόσεις της κουλτούρας της μνήμης, οι οποίες τοποθετούν στο επίκεντρο της ενθύμησης της εξόντωσης δράσεις αντίστασης και διάσωσης που έχουν περάσει στη σφαίρα του μύθου.

Η πρωτοποριακή αυτή μελέτη (που εκδίδεται ταυτόχρονα στη Γερμανία) έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό όχι μόνο στη σχετική ελληνική έρευνα αλλά και στη διερεύνηση της μνημονικής κουλτούρας του Ολοκαυτώματος συνολικά, έτσι ώστε αυτό να πάρει τη βαρύνουσα θέση που του αρμόζει στην ελληνική κουλτούρα της μνήμης. Μεταξύ άλλων, δείχνει ότι η ως τώρα απουσία του από αυτήν επιτεύχθηκε μάλλον με τον επιλεκτικό λόγο παρά, όπως πιστεύεται, με τη σιωπή.

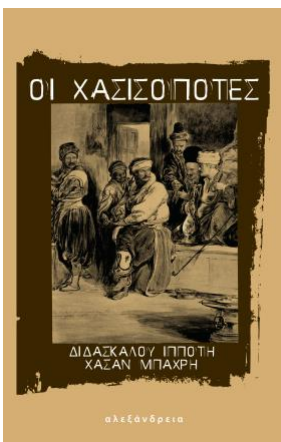

Βάλτερ Μπένγιαμιν | ΟΝΕΙΡΑ | Μετάφραση: **Λευτέρης Αναγνώστου |** Επιμέλεια: **Κώστας Λιβιεράτος |** Ανθολόγηση, σημειώσεις, επιλεγόμενα: **Burkhardt Lindner |** Σειρά: ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ | *α' έκδοση Μάιος 2023*

Εδώ βρίσκονται συγκεντρωμένα για πρώτη φορά σ' έναν τόμο όλα αυτά τα υλικά, προβάλλοντας έτσι μια πλευρά του Μπένγιαμιν που είχε προσεχτεί λιγότερο ως τώρα: ένα ονειρικό μοτίβο που παρέμεινε σταθερό στη σκέψη του μέχρι το τέλος της ζωής του, κρατώντας μάλιστα ένα ρόλο-κλειδί στην απόπειρά του να περιγράψει ως φαντασμαγορία τον Δυτικό πολιτισμό στην ακμή του καπιταλισμού.

Τα όνειρα απασχόλησαν την ανθρωπότητα επί πολλούς αιώνες: ως χρησμοί, προφητείες, θεία προμηνύματα, ματιές στη σκοτεινή πλευρά της ψυχής, πηγές της ποίησης και της τέχνης. Όμως

στην πορεία του 20ού αιώνα γνώρισαν μια ραγδαία έκπτωση της σημασίας τους. Ήδη το 1925, στο σχόλιό του «Κιτς στο όνειρο», ο Μπένγιαμιν διαπίστωνε: «Τα όνειρα τώρα κόβουν δρόμο προς την κοινοτοπία». Παρ' όλα αυτά δεν έπαψε να ονειρεύεται, να καταγράφει τα όνειρα που ήταν σημαντικά γι' αυτόν και να συνδέει με το όνειρο σπουδαίες θεωρίες, όπως του Φρόυντ ή των σουρεαλιστών.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΙΠΠΟΤΗ ΧΑΣΑΝ ΜΠΑΧΡΗ | ΟΙ ΧΑΣΙΣΟΠΟΤΕΣ | Μετάφραση: **Ηλίας Κολοβός, Μαρίνος Σαρηνιάννης |** Επίμετρο: **Κωστής Γκοτσίνας |** Σειρά: ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ | *α' έκδοση Μάιος 2023*

Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1915 στην Κωνσταντινούπολη, από τη Βιβλιοθήκη «İtimat» (İtimat Kültürhanesi) και ο συγγραφέας του είναι ο Διδάσκαλος Ιππότης Χασάν Μπαχρή (Muallım Şövalye Hasan Bahri). Κατά τη διάρκεια του πολέμου ο Χασάν Μπαχρή υπήρξε πολύ παραγωγικός συγγραφέας: πέρα από πραγματείες όπως οι Χασισοπότες (Esrarkeşler), έγραψε για ένα σωρό άλλα θέματα, από το σαβουάρ-βιβρ μέχρι τους χωριάτικους γάμους στην Ανατολία και τις ερωτικές τηλεφωνικές συνομιλίες με ωραίες γυναίκες. Ο συγγραφέας μας, για τον οποίο γνωρίζουμε ότι εργάστηκε ως αστυνομικός επιθεωρητής στη Χεδιβεία της Αιγύπτου, διατέλεσε δάσκαλος γαλλικών στα σχολεία Μουχεντισχανέ και Μπουρχάνη Τερακή. Όπως όλα τα άλλα έργα του, έτσι και οι Χασισοπότες

είναι μια σημαντική πηγή για να φωτίσουμε την κοινωνική ιστορία της εποχής του.

Από την κάνναβη (Cannabis Sativa) –γνωστή στην Ανατολία με τις ονομασίες Απτάλ Οτού (Aptal Otu), Εσράρ Οτού (Esrâr Otu), Κεντενέ (Kedene), Κεντιλίκ (Kendillik), Κεντιρίκ (Kendirik), Κεντίρ Οτού (Kendir Otu), Κινάπ Οτού (Kinnar Otu)– παρασκευάζεται το χασίς, στο οποίο δίνονται επίσης διάφορες άλλες ονομασίες. Η κάνναβη είναι γνωστή εδώ και εκατοντάδες χρόνια στις κοινωνίες της Ανατολής και χρησιμοποιείται ευρέως για ποικίλους σκοπούς. Είναι ένα μέσο απόλαυσης εξαιρετικά διαδεδομένο, ιδιαίτερα μεταξύ των ετερόδοξων θρησκευτικών ταγμάτων του Ισλάμ. Από το όνομα του Καϊγκουσουζ Αμπντάλ, ποιητή του 14ου αιώνα ο οποίος απεικονίζεται πάντα με το καμπάκι του χασίς, αυτή η ουσία πήρε ένα από τα λαϊκά της ονόματα: καϊγκουσουζ, που σημαίνει «ανέμελος».

William H.R. Rivers | ΙΑΤΡΙΚΗ, ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ | Μετάφραση: **Φώτης Τερζάκης |** Πρόλογος: G. ELLIOT SMITH | Σειρά: ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ | *α' έκδοση Μάιος 2023*

Επίμετρο: FORREST E. CLEMENTS - Πρωτόγονες έννοιες ασθένειας

Ιατρική, μαγεία και θρησκεία είναι αφηρημένοι όροι, που ο καθένας τους δηλώνει μια μεγάλη ομάδα κοινωνικών διαδικασιών, μέσω των οποίων το ανθρώπινο είδος καταλήγει να ρυθμίζει τη συμπεριφορά του απέναντι στον κόσμο που το περιβάλλει. Σ' εμάς οι τρεις αυτές ομάδες διαδικασιών διαχωρίζονται λίγο-πολύ ξεκάθαρα η μία από την άλλη. Αν όμως επισκοπήσουμε το ανθρώπινο είδος στο σύνολό του, αυτή η διάκριση και ο διαχωρισμός δεν υφίστανται. Υπάρχουν πολλοί λαοί μεταξύ των οποίων οι τρεις ομάδες κοινωνικών διαδικασιών είναι τόσο στενά συμπλεγμένες που η αποσυνάρτηση καθεμίας από τις υπόλοιπες είναι δύσκολη έως αδύνατη· ενώ υπάρχουν άλλοι λαοί που μεταξύ τους οι κοινωνικές διαδικασίες στις οποίες δίνουμε το όνομα «ιατρική» δύσκολα θα μπορούσε να ειπωθεί πως υφίστανται: τόσο πολύ ταυτίζεται η στάση τού ανθρώπου απέναντι στην ασθένεια με τη στάση που υιοθετεί απέναντι σε άλλες τάξεις φυσικών φαινομένων.

Το βιβλίο έχει ως βάση τέσσερις διαλέξεις που ο Ρίβερς έδωσε ανά δύο τις χρονιές 1915 και 1916 στο Βασιλικό Κολλέγιο Ιατρών, τις οποίες ο Έλιοτ Σμιθ εξέδωσε σε βιβλίο το 1923 προσθέτοντας μία ακόμη διάλεξη του

Rivers, με θέμα «Ψυχισμός και ιατρική». Στην παρούσα ελληνική έκδοση προστέθηκε ένα ακόμη σύντομο κείμενο του Rivers, επιστημολογικά κρίσιμο, με τίτλο «Κοινωνιολογία και ψυχολογία». Παρουσιάζεται έτσι με τον καλύτερο τρόπο ένα έργο που έχει τη θέση εναρκτήριου γραπτού για την παράδοση της λεγόμενης στις ημέρες μας ιατρικής ανθρωπολογίας.

Ένας από τους πιο συναρπαστικούς άνδρες της γενιάς του, ο **W.H. R. Rivers** ήταν γιατρός και ψυχίατρος, καθώς και κορυφαίος εθνολόγος. Έχοντας μείνει στην ιστορία ως ο ήρωας της βραβευμένης με Booker *Τριλογίας της Αναγέννησης* της Πατ Μπάρκερ, ο Ρίβερς ήταν ο προοδευτικός ψυχίατρος που στον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο φρόντιζε τον ποιητή Siegfried Sassoon και άλλους αξιωματικούς του πεζικού που τραυματίστηκαν στο δυτικό μέτωπο. Οι έρευνές του στα όρια της ψυχιατρικής, της ιατρικής και της θρησκείας τον έκαναν εξέχον μέλος της βρετανικής διανοήσης της εποχής, φίλο των H.G. Wells, George Bernard Shaw και Bertrand Russell. Μέρος της γοητείας του βρισκόταν σε μια εξαιρετική διάνοια, συνδυασμένη με ένα πολύ πραγματικό ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπό του. Το βιβλίο *Ιατρική, Μαγεία και Θρησκεία* είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού: ένας κοινωνικός θεσμός, ένα από τα καλύτερα έργα του Ρίβερς. Σε αυτό, ο Ρίβερς εισήγαγε την τότε επαναστατική ιδέα ότι οι ιθαγενείς πρακτικές είναι πράγματι ορθολογικές, όταν τις δούμε με όρους θρησκευτικών πεποιθήσεων.

ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΜΑΘΗ-ΜΑΓΙΚΑ

OLIVER LINTON | ΦΡΑΚΤΑΛ. Στο χείλος του χάους | Μετάφραση: Ανδρέας Μιχαηλίδης | Σειρά: ΜΑΘΗ-ΜΑΓΙΚΑ | α' έκδοση Μάιος 2023

Τι είναι τα φράκταλ; Γιατί έχουν τόσο πλάκα; Πώς μπορεί κάποιος να φτιάξει ένα; Γιατί μια βρύση που στάζει δεν είναι τόσο τυχαία όσο δείχνει; Τι είναι το χάος; Το σύνολο Μάντελμπροτ είναι πράγματι το πιο περίπλοκο αντικείμενο στα μαθηματικά;

Σ' αυτό το υπέροχα εικονογραφημένο βιβλίο, ο κυνηγός των φράκταλ Όλιβερ Λίντον μας παρασύρει σε ένα συναρπαστικό ταξίδι μέσα στα μαθηματικά των φράκταλ και το χάος, βουτώντας μέσα σε πολλά είδη αυτοόμοιων δομών για να αποκαλύψει μερικά από τα πιο πρόσφατα ανακαλυφθέντα και ενδιαφέροντα μοτίβα στην επιστήμη και τη φύση.

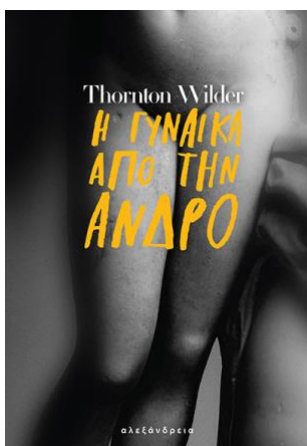
RICHARD CREIGHTMORE | ΦΕΝΓΚ ΣΟΥΙ. Τα μυστικά της κινεζικής γεωμαντείας | Μετάφραση: Λιγεία Καφετζή-Λουζιώτου | Σειρά: ΜΑΘΗ-ΜΑΓΙΚΑ | α' έκδοση Μάιος 2023

Τι είναι το μυστηριώδες Τσι της αρχαίας κινεζικής επιστήμης; Πώς μπορεί να επηρεάσει την τύχη μας η θέση μιας εξώ-πορτας; Υπάρχουν όντως Δράκοι γύρω μας; Πώς χρησιμοποιείται η αινιγματική πυξίδα Λουόπαν;

Σε αυτό το περιεκτικό βιβλίο με την υπέροχη εικονογράφηση, ο διεθνώς αναγνωρισμένος επιστήμονας του Φενγκ Σούι Ρίτσαρντ Κρέιτμορ χρησιμοποιεί την εμπειρία μιας ζωής, για να εξηγήσει με σαφή και απλό τρόπο την αρχαιότερη και πιο περίπλοκη των επιστημών της Γης και την πιο μαγική παραδοσιακή τέχνη...το Φενγκ Σούι.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – ΚΛΑΣΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Thornton Wilder | Η γυναίκα από την Άνδρο | Μετάφραση: Άννυ Σπυράκου | α' έκδοση Μάιος 2023

Απόκληρη από την Άνδρο, η αινιγματική Χρυσήίδα, είναι μια εταίρα σαγηνευτικής ομορφιάς και σωκρατικής σοφίας, μέντορας των νεαρών ανδρών στο νησί της Βρύνου, τους οποίους μείνει στην ελληνική λογοτεχνία και φιλοσοφία. Κοντά της, ο νεαρός Πάμφιλος, θαμώνας των συμποσίων της, ερωτευμένος με τη νεότερη αδερφή της και αντιμέτωπος με τα διλήμματα της κοινωνικής του θέσης, αναζητεί το νόημα της ύπαρξης – πώς ζει κανείς, πώς αγαπά και πώς πεθαίνει σ' έναν σκληρό κόσμο περασμένου μεγαλείου και παρακμής.

Τοποθετημένο σ' ένα μυθικό νησί του Αιγαίου, κάπου στις αρχές του 2ου αιώνα π.Χ., το διάσημο αυτό μυθιστόρημα του Θόρντον Ουάιλντερ καταπιάνεται με τα υπαρξιακά και κοινωνικά θέματα στα οποία θα επανέλθει οκτώ χρόνια αργότερα με τη θεατρική επιτυχία του *Η μικρή μας πόλη*.